

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

KDV WipWap

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 22 december 2022

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 6 oktober 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf WipWap. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. We noemen dit onderzoek het themaonderzoek kwaliteit voorschoolse educatie 2022. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

Er is op het kinderdagverblijf veel aandacht voor de inrichting van de ruimte(n) en zien we bijvoorbeeld gevarieerde speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn kunnen spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht van groep 1-2 van de basisschool. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kindercentrum en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Kinderopvangorganisatie: Sterre Kinderopvang Tilburg
(Stichting Kinderopvanggroep)

LRK-nummer: 220537562

Totaal aantal doelgroepeuters: 15

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan, waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

Het is nu niet duidelijk of het thematisch aanbod en de begeleiding van de peuters goed passen bij wat de peuters nodig hebben en bij de (eventuele) achterstand die zij moeten inhalen. Ook ontbreekt een vertaalslag van de themaplanning naar een korte termijnplanning (dag-weekplanning).

Er worden geen doelen gesteld, die de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden (spelen, gedrag, taal, rekenen en bewegen) zouden moeten halen aan het einde van de voorschoolse periode. Dit is zowel op individueel, groepsniveau als op locatieniveau van belang.

De samenwerking met partners kan zich verder ontwikkelen. Het is in de eerste plaats van belang om na te denken over hoe ouders gerichter kunnen worden ondersteund om thuis de ontwikkeling van hun kind te stimuleren en hoe zij meer betrokken kunnen worden bij activiteiten op de voorschool (zoals bijv. de inloop). Hiernaast kunnen de voor- en vroegschool de doorgaande lijnen in onder meer het aanbod, de zorg en begeleiding en het ouderbeleid inhoudelijk meer op elkaar afstemmen.

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op kinderdagverblijf WipWap.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, pedagogisch coach, locatiemanager en de stafmedewerker Pedagogiek en Kwaliteit van de kinderopvangorganisatie. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager, pedagogisch medewerkers, pedagogisch coach en de directie van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op kinderdagverblijf WipWap.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf WipWap in algemene zin als Voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende. Op enkele standaarden kan de kwaliteit beter.

Context

Kinderdagverblijf WipWap is onderdeel van Sterre Kinderopvang (Kinderopvang Tilburg BV). Het kinderdagverblijf heeft twee baby-dreumesgroepen, twee peutergroepen en twee verticale groepen. Kinderdagverblijf WipWap is gelegen naast basisschool Wandelbos.

In alle peutergroepen wordt voorschoolse educatie (ve) aangeboden. In de groep Duizendpoten zijn de doelgroeppeters opgenomen. Het aanbod voor voorschoolse educatie omvat in deze groep per week ten minste 16 uur, verspreid over vijf ochtenden van 5 1/2 uur. De doelgroeppeters komen drie dagdelen. Hiermee krijgen alle kinderen vanaf het moment dat ze 2,5 jaar zijn tot zij het vierde jaar bereiken (in anderhalf jaar), 960 uur ve aangeboden.

De gemeente Tilburg heeft geen resultaatafspraken gemaakt met de schoolbesturen over vroegschoolse educatie.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 14 september 2021 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht en geconstateerd dat de houder voldoet aan alle getoetste voorwaarden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderings- en de resultaten van het onderzoek op kinderdagverblijf WipWap.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking	•		

Toelichting Ontwikkelingsproces

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als Kan beter.

De voorschool gebruikt een aanpak gericht op de vve-domeinen taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek, maar er zijn verbeteringen nodig. In de tweede plaats missen wij in de jaarplanning bij de thema's een duidelijke koppeling naar alle vier de ontwikkelingsdomeinen. In de uitwerking van de thema's komen alle vier de domeinen weliswaar terug, maar ontbreekt een vertaalslag naar doelgerichte week- en dagplanningen. Er zijn geen plannings beschikbaar waarin te zien is hoe de pedagogisch medewerkers het aanbod afstemmen op verschillen in leeftijd en ontwikkeling tussen de peuters (differentiatie). Dit alles zit voornamelijk in de hoofden van de pedagogisch medewerkers. Verder vindt na afloop van een thema een procesgerichte evaluatie plaats. Het is niet duidelijk of de doelen bij een thema behaald worden.

Positief vinden we de inrichting van de ruimte. Deze is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal uitlokkend. Er zijn verschillende hoeken ingericht en de (veelal echte) materialen sluiten aan bij de verschillende fasen van de spelontwikkeling van peuters.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als Voldoende.

De voorschool volgt de ontwikkeling van haar peuters zodat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. Hoewel het kindvolginstrument pas rond het derde jaar voor de eerste keer breed wordt ingezet, houden de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van de doelgroeppeuters scherp in de gaten. Het intakegesprek met

de ouders geeft de voorschool een eerste beeld van waar de peuters staan. Hierna verzamelen de pedagogisch medewerkers voortdurend ontwikkelingsgegevens over hun peuters en bespreken deze met elkaar en (bij opvallendheden of wanneer het een doelgroepeuter betreft), met de intern begeleider. De ouders met wie we spraken, vinden dat zij goed op de hoogte worden gehouden door de pedagogisch medewerkers over de ontwikkeling van hun kinderen.

Er ligt ook een aandachtspunt. De beschikbare ontwikkelingsgegevens kunnen explicieter gebruikt worden bij de begeleiding van groepjes en/of individuele peuters van wie de ontwikkeling achterblijft of dreigt te blijven, of juist voorloopt. Dit aandachtspunt sluit aan bij het genoemde verbeterpunten onder standaard OP1.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als Voldoende.

De sfeer in de groep is prettig. De peuters waren tijdens onze observatie zichtbaar op hun gemak. Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers is respectvol en gericht op ondersteuning en uitdaging. Sterk is de manier waarop zij de zelfstandigheid en het probleemoplossend vermogen van de kinderen stimuleren. Binnen het educatief handelen zien wij dat de pedagogisch medewerkers gericht zijn op taalstimulering. Zij stellen gevarieerde vragen om taalreacties uit te lokken bij de peuters. De pedagogisch medewerkers zorgen voor uitdagende speel en leeromgeving waardoor de peuters actief en betrokken zijn bij hun spel. Er ligt ook een aandachtspunt. De pedagogisch medewerkers kunnen instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd beter afstemmen op de verschillende ontwikkelingsniveaus van de peuters. Het helpt hierbij om vooraf (meer) activiteiten in te plannen die gericht zijn op de doelen voor groepjes en individuele peuters.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als Kan beter.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

Verbeterpunten zijn er ook. Allereerst kan de samenwerking met ouders worden versterkt. Om ouders te stimuleren om thuis de ontwikkeling van hun kind te stimuleren, informeren de pedagogisch medewerkers de ouders over het thema, de woorden, liedjes en activiteiten die aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in

kunnen spelen. Het is de vraag of dit het beoogde effect heeft, aangezien niet wordt nagegaan of dit gebeurt. Het ouderbeleid (dat nu een algemeen beleid voor het hele kinderdagverblijf is) vraagt een specifiekere uitwerking voor ouders van de voorschool. Dit geldt ook voor het stimuleren van ouders om deel te nemen aan activiteiten in de voorschool, zoals bijvoorbeeld bij het wegbrengen. Verder geven de pedagogisch medewerkers aan dat het soms lang duurt voordat zij interne begeleiding krijgen bij de ondersteuning van peuters met een extra ondersteuningsbehoefte. Ten slotte kan de doorgaande lijn van voor- naar vroegschoolse educatie beter. Bijvoorbeeld in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		•	

Toelichting Resultaten voorschoolse educatie

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als Kan beter.

Deze standaard kan beter omdat de voorschool onvoldoende nagaat of de individuele groei aan het einde van de voorschool naar verwachting is. De voorschool stelt zich weliswaar als doel dat de kinderen goed mee moeten kunnen doen op de basisschool, maar specificeert dit doel niet nader in haar pedagogisch beleidsplan. Ook is dit niet nader uitgewerkt voor de verschillende ontwikkelingsgebieden. Daardoor is niet vast te stellen of (doelgroep)peuters van de WipWap zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1-2 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Toelichting Kwaliteitszorg en ambitie

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarden we als Voldoende.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool beschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Het kinderdagverblijf heeft ambitieuze doelen geformuleerd. De leiding van het kinderdagverblijf evalueert via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en kijkt zij of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevroegd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

Er ligt voor de leiding een kans om het zicht op de kwaliteit van de voorschoolse educatie te verdiepen. Bijvoorbeeld door het evaluatie-instrument aan te vullen met kwaliteitsaspecten die specifiek gericht zijn op het geven van voorschoolse educatie aan geïndiceerde peuters.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als Voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we als Voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij voorschoolse educatie hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze goed op de hoogte worden gehouden van wat er speelt in de voorschool.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Het is fijn om te lezen dat de sfeer in de groep prettig is en dat onze pedagogisch professionals op een positieve manier met de peuters omgaan. De veiligheid en het welbevinden van de peuters staan ten alle tijden voorop. Ouders zijn tevreden en kinderen komen met plezier naar de peuteropvang toe. In de afgelopen twee jaar is er flink geïnvesteerd in de verbetering van de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf WipWap.

Vanuit dit kwaliteitsonderzoek herkennen wij dat het zicht op de ontwikkeling van onze peuters en het pedagogisch-educatief handelen van onze professionals voldoende zijn.

Daarnaast hebben wij besloten een aantal verbeteracties in te zetten:

OP1 aanbod: Bij de uitwerking van de themavoorbereiding zal extra aandacht uitgaan naar de vertaalslag vanuit de ontwikkelingsresultaten vanuit het kindvolgsysteem. Per thema zal meer differentiatie aangebracht worden door vooraf te bekijken welke (kleine groepjes) kinderen per ontwikkelingsdomein meer uitdaging nodig hebben en hierop worden vervolgens de activiteiten ingedeeld. Op deze manier kan het thema ook meer doelgericht worden geëvalueerd (welk doel hebben wij vooraf bepaald voor dit kleine groepje kinderen, en is dit doel behaald?).

OP6 samenwerking: Wij gaan vanuit de peuteropvang bekijken op welke manieren wij ouders extra kunnen stimuleren om ook thuis ontwikkelingsgerichte activiteiten met kinderen te ondernemen. Wij zijn voornemens om ouders meer frequent deel te laten nemen aan activiteiten zodat ze kunnen zien welke activiteiten en ondersteuning wij binnen de peuteropvang aanbieden en waarom. Dit onderdeel zal opgenomen worden in een apart onderdeel binnen het huidige ouderbeleid gericht op ouders van de peuteropvang (voorschoolse educatie).

De houder heeft na ontvangst van de conceptrapportage nog telefonisch en schriftelijk contact gehad met de inspecteur naar aanleiding van het onderdeel **OR1 Ontwikkelingsresultaten**. De houder is van mening dat de ontwikkeling van onze peuters goed in beeld is met behulp van ons digitale kindvolgsysteem KIIK. Als verbeteractie nemen wij mee dat wij naast het bij OP1 omschreven aanbod ook de ontwikkelingsresultaten zullen toetsen in de samenwerking met de basisschool. Basisschool Wandelbos maakt gebruik van een taalklas waar extra ondersteuning wordt geboden met betrekking tot verbeteren van de spraak- taal ontwikkeling, wij gaan de mogelijkheid gebruiken om ook kinderen vanuit de peuteropvang tussen 3 en 4 jaar oud al aan te laten sluiten. Dit met als

doel het startniveau voor de basisschool de verhogen. Daarnaast zullen de mogelijkheden gaan bekijken om tijdens de warme overdracht tussen peuteropvang en basisschool ook te gaan evalueren op welk niveau peuters uitgestroomd zijn van peuteropvang naar kleuteropvang.

Ik ben er van overtuigd dat bovenstaande verbeteracties de kwaliteit van de voorschoolse opvang ten goede komen, mede door de enorme inzet en betrokkenheid van onze pedagogisch professionals.